

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 395 din 26.07.2023

Dosar nr: 752/2021

Petiția nr: 6913/16.09.2021

Petent:

Reclamat: Raiffeisen Bank SA

Obiect: petentul reclamă faptul că a fost discriminat de bancă pe criteriu etnic, fiindu-i închise conturile bancare.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

1. Raiffeisen Bank SA cu sediul în Mun. București, Sector 1, Calea Floreasca nr. 246C, Sky Tower

II. Procedura de citare a părților

2. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3. Prin adresa nr. 6913/09.11.2021 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 6913/09.11.2021 a fost citată partea reclamată, părțile fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului Sars-Cov2, au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform procedurii comunicate în adresă (filele 7-8 la dosar).

4. Petentul și-a exprimat acordul cu privire la soluționarea în lipsă a petiției prin comunicarea din data de 24.11.2021 (fila 12 la dosar).

5. Partea reclamată a comunicat un punct de vedere în data de 02.12.2021, atașând înscrisuri la acesta (filele 13-21 la dosar).

6. Prin adresa nr. 9779/27.12.2021 s-a comunicat petentului punctul de vedere depus de partea reclamată și s-a acordat acestuia un termen pentru depunerea de concluzii scrise (fila 22 la dosar). Recomunicare la data de 06.04.2022 (fila 24 la dosar).

7. Petentul nu a transmis concluzii scrise și nici alte înscrisuri la dosar în susținerea celor menționate în petiție.
8. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

9. Petentul sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare arătând următoarele:

- Acesta este cetățean canadian, rezident în România în baza permisului de ședere, în calitate de membru de familie al unui cetățean român, și se consideră discriminat pe criteriul etnic, faptă săvârșită de către partea reclamată în calitate de furnizor de servicii bancare;

-Se arată că petentul a fost clientul părții reclamate, având o relație ireproșabilă cu banca, de-a lungul colaborării contractuale fiind rulate sume considerabile și, în același timp, neexistând nicio cerere din partea băncii pe care petentul să nu o fi onorat-o. Petentul menționează că nu a încălcat în vreun fel condițiile contractuale, nu are restanțe la plăți, întâzieri sau debite de orice fel față de bancă iar interesele financiare ale băncii nu au fost prejudiciate prin vreo acțiune sau inacțiune a acestuia;

-Petentul a fost notificat de către bancă, la data de 16 iunie 2021, despre încetarea unilaterală a contractelor de cont curent pe care acesta le avea încheiate cu banca. Acestuia i s-a comunicat faptul că începând cu data de 03.08.2021, conturile bancare vor fi închise de către bancă, în conformitate cu art. 3.6.2 din Condițiile Generale de derulare a operațiunilor bancare pentru persoane fizice din 13.12.2019 emise de către Raiffeisen Bank, plasata pe pagina web a acesteia;

-Potrivit acestor condiții generale: *„Banca va putea să denunțe unilateral raportul juridic de cont curent, oricând, fără a fi necesară justificarea unei astfel de decizii, cu un preaviz scris de două luni calendaristice.*

-În aprecierea petentului, chiar dacă o justificare a denunțului nu este obligatorie, scopul introducerii art. 3.6.2 în acele condiții generale survin de a da o aparență legală unor acțiuni discreționare, inclusiv discriminatorii, săvârșite de bancă.

10. Petentul consideră că prin denunțarea unilaterală nemotivată a contractului și implicit închiderea conturilor bancare, banca a aplicat, în privința lui, un comportament discriminatoriu direct, discriminarea directă survenind când o persoană beneficiază de un tratament mai puțin favorabil decât o altă persoană care a fost, este sau ar putea fi într-o situație comparabilă, pe baza oricărui criteriu de discriminare prevăzut de legislația în vigoare.

11. În accepțiunea petentului, singura explicație plauzibilă, este că acesta este de origine arabă și de religie musulmană și este discriminat pe acest criteriu de origine/etnie/religie deși el este cetățean canadian și conviețuiește cu o persoană de cetățenie română cu care are împreună un copil.

12. În concluzie, petentul apreciază că banca se conduce după alte valori în relația cu clienții, comportamentul discriminatoriu al băncii fiind în afara oricărui dubiu, motiv pentru care solicită admiterea prezentei plângeri.

Sușinerile părți reclamate

13. În punctul de vedere comunicat la dosar, cu privire la petiția prin care se invocă aspecte referitoare la o presupusă discriminare, partea reclamată arată următoarele:

-Petentul a fost clientul părții reclamate din anul 2014 până în luna august 2021, având deschise trei conturi curente în Lei, Euro și USD iar încetarea relației de afaceri a avut loc ca urmare a deciziei băncii de denunțare unilaterală a contractelor de cont curent și a serviciilor atașate acestora;

-Denunțarea unilaterală a contractului a fost luată în baza prevederilor 3.6.2 din Condițiile generale de derulare a operațiunilor bancare pentru persoane fizice potrivit cu care *"Banca va putea sa denunțe unilateral raportul juridic de Cont Curent, oricând, fără a fi necesară justificarea unei astfel de decizii cu un preaviz scris de două luni calendaristice transmis. Se precizează faptul aceste condiții sunt parte din documentația contractuală ce stabilește relația de afaceri între bancă și clienții săi persoane fizice, fără a ține cont de orice deosebire, excludere, restricție sau preferință iar acestea au fost asumate de petent prin semnare.*

14. Reclamata arată că decizia băncii de denunțare a contractului este una legală, nefiind întrunite condițiile existentei unei discriminări în ceea ce privește măsura luată, avându-se în vedere următoarele considerente cu privire la denunțarea unilaterală:

-Potrivit Condițiilor, sunt stabilite trei modalități de încetare a relației de afaceri:

3.6.1 clientul are dreptul de a denunța raportul juridic contractual, fără a fi nevoit să justifice propria decizie iar similar acestei prevederi prin art. 3.6.2 dă dreptul băncii să denunțe relația de afaceri, fără a justifica decizia, condiționat de acordarea unui termen de preaviz de două luni;

-Pe lângă cele două clauze de denunțare unilaterală, art 3.6.3 prevede rezilierea contractului, adică încetarea contractului, fără acordarea unui termen de preaviz, în ipoteza în care există încălcarea unor obligații contractuale de către client (culpa contractuală). În cazul de față, încetarea relației de afaceri s-a realizat în baza art. 3.6.2 din Condițiile generale, respectiv prin denunțarea unilaterală de către bancă cu acordarea unui preaviz de două luni, modalitatea de încetare a relației de afaceri fiind una legală.

-Se arată că denunțarea unilaterală (sau clauza de dezicere) reprezintă dreptul rezervat părților de a pune capăt unui contract aflat în desfășurare fără a exista culpa uneia din părți și fără să fie necesară justificarea deciziei de încetare, singura condiție impusă de legiuitor în cazul denunțării relației de afaceri fiind aceea de acordare a unui termen de preaviz.

15. Denunțarea contractului privind contul curent este recunoscută părților de prevederile art. 2.188 Cod civil potrivit cu care *"În cazul în care contractul de cont bancar curent este încheiat pe durată nedeterminată, oricare dintre părți poate să denunțe contractul de cont curent, cu respectarea unui termen de preaviz de 15 zile, dacă din contract sau din uzanțe nu rezultă un alt termen, sub sancțiunea de daune-interese."* O prevedere similară este și în Legea nr. 209/2019 privind serviciile de plată care prevede la art. 132 că *"În cazul în care se convine astfel în contractul-cadru, prestatorul de servicii de plată poate denunța unilateral un contract-cadru încheiat pe o durată nedeterminată prin transmiterea unui preaviz cu cel puțin două luni înainte."*

16. Reclamata apreciază că, având în vedere prevederile menționate, rezultă că banca are dreptul de a pune capăt unei relații contractuale, fără să își motiveze decizia și fără a exista o culpa a clientului, fiind obligată să acorde un termen de preaviz, lucru

care s-a și întâmplat. Clauza de încetare a contractului se aplica tuturor clienților, persoane fizice sau juridice și nu este o măsură îndreptată împotriva unor categorii sociale.

17. Reclamata consideră că nu poate fi stabilit un raport de cauzalitate între faptele reclamate și criteriile de discriminare stabilite de lege, având în vedere că încetarea relației contractuale este un drept recunoscut băncii și poate fi exercitat împotriva tuturor clienților, nefiind aplicabile doar unei anumite categorii de persoane, și fără a se baza pe o caracteristică sau un criteriu interzis de lege. Prin urmare, petiția formulată este lipsită de obiect.

18. Cu privire la motivele de discriminare invocate de petent, reclamata apreciază că acestea sunt neîntemeiate având în vedere următoarele:

-Cele menționate de petent sunt simple supoziții, fără a exista o susținere pertinentă a celor afirmate, denunțarea unui raport juridic contractual fiind permis de legiuitor (art. 2188 Codul civil, art. 132 Legea nr. 209/2019 etc.).

-Contractele de cont curent încheiate de bancă cu clienții săi sunt încheiate pe o perioadă nedeterminată, sens în care se apreciază că nimeni nu poate fi ținut într-o relație de afaceri pe termen nelimitat, astfel că, contractual a fost stabilit faptul că atât clientul (art.3.6.1 din Condiții) cât și banca (art.3.6.2 din Condiții) pot să iasă din contract cu notificarea prealabilă a celeilalte părți.

-Principiile de drept stabilesc că părțile sunt libere să încheie contractul prin *mutuus consensus* și tot astfel sunt libere să îi pună capăt prin *mutuus dissensus*. În accepțiunea părții reclamante concluzia este că această clauză prevăzută la 3.6.2 nu a fost introdusă în Condiții pentru a da aparența de legalitate pentru anumite acțiuni ale băncii, denunțarea fiind în esență un drept acordat părților contractante de legiuitor iar astfel, exercitarea unui drept nu poate fi considerat motiv de discriminare cu atât mai mult cu cât încetarea relației contractuale nu se încadrează în noțiunea de discriminare definită la art.2 din OG nr. 137/2000.

19. Cu privire la susținerile petentului cum că "(...) Banca a aplicat, în privința mea, un comportament discriminatoriu direct. Discriminarea directă survine când o persoană beneficiază de un tratament mai puțin favorabil decât o altă persoană care a fost, este sau ar putea fi într-o situație comparabilă, pe baza oricărui criteriu de discriminare prevăzut de legislația în vigoare. Singura explicație pe care o găsesc eu plauzibilă, este ca sunt de origine arabă și religie musulmană(...)", reclamata aduce în discuție prevederile art. 14 din Convenția europeană a Drepturilor Omului privind interzicerea discriminării și principiile statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea Europeană de Justiție.

20. Se arată că aceste Condiții generale de derulare a operațiunilor bancare pentru persoane fizice sunt condițiile contractuale cadru aplicabile tuturor clienților băncii, persoane fizice, fără a se ține cont de originea, etnia sau religia acestora. Banca a avut o relație contractuală cu petentul până în luna august 2021, fără a exista până la acel moment motive din partea clientului să considere că banca aplică criteriile discriminatorii în ceea ce îl privește, clientul considerându-se discriminat doar în momentul în care banca a încercat să își exercite un drept contractual.

21. Reclamata apreciază că, în cazul de față, natura disputei nu este una care să privească incidența legislației privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare ci este una pur comercială și are la bază nemulțumiri legate de dreptul băncii de a denunța un contract încheiat pe perioada nedeterminată contrar voinței clientului,

banca uzând de dreptul său conferit de lege și prevederile contractuale fără a ține cont de originea, etnia sau religia clienților săi.

22. În continuarea expunerii, reclamata arată că banca transmite astfel de notificări și altor clienți, fără a se putea considera faptul că denunțarea este aplicată în mod discriminatoriu iar încetarea relației de afaceri cu banca nu îngreădește dreptul petentului să beneficieze de serviciile altei instituții bancare, în România fiind înregistrate peste 30 de bănci.

23. În concluzie, reclamata apreciază că petiția este lipsită de obiect și consideră că nu ne aflăm în ipoteza unei discriminări așa cum este aceasta definită de OUG nr. 139/2000, având în vedere că prevederile din Condițiile generale privitoare la denunțarea raportului juridic contractual sunt aplicabile tuturor clienților băncii fără a ține cont de criterii bazate originea, etnia sau religia acestora.

24. În susținerea punctului său de vedere, partea reclamată a atașat la dosar următoarele înscrisuri: notificări exemplificative, extras din Condițiile generale respectiv clauzele contractuale privind denunțarea contractului de cont curent/pagina din care rezulta asumarea prevederilor CGB de către petent (filele 17-21 la dosar).

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil

Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

25. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 alin. (1)
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

26. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

27. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, *tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat*”.

28. Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

29. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;

- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

30. **În fapt**, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare asupra petentului, acesta relevând o situație la care a fost supus, prin luarea unor măsuri diferite față de acesta și o potențială faptă de discriminare asupra lui, reclamata supunând petentul la un tratament discriminatoriu pe criteriile etnic, religie și de origine.

31. Colegiul director este chemat să analizeze, potrivit obiectului petiției și a documentelor depuse la dosarul cauzei, în ce măsură faptele sesizate sunt de natură discriminatorie și pot aduce atingere drepturilor recunoscute de lege, prin manifestări și atitudini care pot crea un tratament diferențiat.

32. **În drept**, Colegiul director se raportează la actul normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează, în strânsă legătură, în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de către OG nr. 137/2000, republicată.

34. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

35. Potrivit art. 2 alin. (1) din OG nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, *“prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

36. Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în OG nr.137/2000, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus din cauza unui criteriu prevăzut de art. 2, alin.(1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția criteriului, ca motiv determinant, trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

37. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare, precizată mai sus.

38. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (*a se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31, cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag.16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16).*

39. Colegiul director este chemat să analizeze dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2, alin.1 din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai din cauza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie, sex etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de

cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petent constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

40. Colegiul director, din analizarea înscrisurilor depuse la dosarul cauzei, reține următoarele:

- Petentul declară că este de origine arabă și de religie musulmană, fiind cetățean canadian care conviețuiește cu o persoană de cetățenie română, având împreună un copil.

- Petentul a fost clientul părții reclamate în perioada 2014-2021, având un număr de 3 conturi deschise la bancă (Lei, Euro și USD), prin conturile sale rulând sume considerabile pe parcursul derulării activității contractuale. Acesta nu a încălcat condițiile contractuale și nu a avut restanțe la plăți, întârzieri sau debite față de bancă, interesele financiare ale băncii nefiind prejudiciate în vreun fel.

- În data de 03.08.2021, petentul a primit o înștiințare prin care banca îi aducea la cunoștință faptul că, în conformitate cu prevederile art. 3.6.2¹ din Condițiile generale de derulare a operațiunilor bancare pentru persoane fizice emise de bancă, conturile acestuia vor fi închise. Încetarea relației de afaceri cu banca a avut loc ca urmare a deciziei băncii de denunțare unilaterală a contractelor de cont curent și a serviciilor atașate acestora, în baza prevederilor contractuale care îi dau dreptul băncii să denunțe raportul juridic contractual cu acordarea unui termen de preaviz.

- Banca a pus capăt unei relații contractuale cu clientul fără să își motiveze decizia, fiind obligată să acorde un termen de preaviz. Clauza de încetare a contractului se aplică pentru toți clienții băncii, aceasta putând fi exercitată împotriva tuturor clienților persoane fizice sau juridice, nefiind o măsură îndreptată asupra unor categorii de clienți pe baza unor caracteristici sau criterii determinate și nefiind aplicabilă doar unei anumite categorii de persoane.

- Pentru încetarea relației contractuale banca s-a prevalat de prevederile legale, respectiv: art. 2.188 Cod civil și art. 132 din Legea nr. 209/2019 privind serviciile de plată.

41. Petentul a invocat criteriile etnic, religie și de origine, afirmând că a fost creată pentru el o situație de inferioritate, de discriminare, care a generat un cadru ostil și degradant, având ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor recunoscute de lege, petentul considerând că intenția băncii de a denunța unilateral contractul și comportamentul băncii la adresa sa fiind nerezonabilă și una discriminatorie.

42. Petentul apreciază că în cazul lui s-a manifestat un tratament diferit prin aplicarea unor măsuri restrictive în ceea ce îl privește, în opinia lui reclamata comițând o discriminare la adresa petentului sub o justificare a denunțării unilaterale permise, scopul

¹ Pct. 3.6.2 Banca va putea să denunțe unilateral raportul juridic de cont curent, oricând, fără a fi necesară justificarea unei astfel de decizii cu un preaviz scris de două luni calendaristice transmis (...)

introducerii în condițiile generale a prevederilor art. 3.6.2 fiind de a da o aparență legală unor acțiuni discreționare săvârșite de bancă.

43. Criteriile enumerate de OG nr. 137/2000 sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cauzisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei*, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §62).

44. Colegiul director apreciază că acele criterii identificate de petent nu au stat la baza climatului dintre părți, presupus ostil, atitudinea băncii de renunțare la prestarea serviciilor bancare provenind dintr-o situație declanșată pe considerente legale în sensul că, în cazul unui contract încheiat pe o perioadă nedeterminată, oricare dintre părți poate denunța contractul, cu respectarea unui termen de preaviz și fără a fi nevoită să justifice decizia luată. Aspectele invocate de petent în plângerea sa prezintă anumite inconveniente cu privire la modalitatea în care s-a desfășurat închiderea raporturilor juridice de cont curent și nemulțumiri legate de această acțiune unilaterală a băncii. Conform contractului încheiat între petent și bancă, Condițiile generale dau dreptul băncii să denunțe relația de afaceri, fără a justifica această decizie iar petentul a avut cunoștința de aceste prevederi la încheierea contractului. Decizia băncii a fost una comercială iar acțiunea discreționară a acesteia pe motiv că petentul este de origine arabă și de religie musulmană nu se confirmă.

45. În ceea ce privește o eventuală analiză a prevederilor condițiilor generale de derulare a operațiunilor bancare pentru persoane fizice sau a modalității de încetare a contractului fără a i se propune clientului continuarea relațiilor contractuale sau prelungirea contractului pentru o perioadă determinată de timp, se cuvine a se menționa faptul că această analiză este de competența organismelor abilitate în domeniul bancar, organul de specialitate pentru protecția consumatorilor (ANPC) sau instanță, instituții care pot analiza clauzele din contract pentru a stabili dacă, în concordanță cu legislația specifică, aceste clauze sau modalitatea de denunțare a contractului sunt abuzive.

46. Din susținerile petentului nu reiese că sunt îndeplinite condițiile pentru existența unei discriminări pe criteriile etnie, religie sau de origine și nu rezultă existența unei legături de cauzalitate între criteriile invocate și fapta semnalată în sarcina părții reclamate. Petentul nu prezintă faptele concrete săvârșite de partea reclamată, care să permită dovedirea existenței unei discriminări pe criteriile invocate și nu se prezintă nicio situație care să poată fi comparată cu cea prezentată de petent, în care instituția bancară să fi aplicat un tratament diferit luând o anumită măsură asupra lui în considerarea criteriilor menționate. De asemenea, petentul nu arată nici legătura de cauzalitate dintre criteriile etnic, religie sau de origine și tratamentul discriminatoriu pe care l-ar fi primit din partea băncii reclamate pe motiv că aparține unei anumite etnii fiind de origine arabă sau că este de religie musulmană. Pentru a se crea o legătură de cauzalitate între măsurile luate de bancă și etnia, religia sau originea petentului este necesar a se identifica care a fost

modalitatea efectivă în care acesta ar fi fost discriminat ori tratat într-un mod diferit pe criteriile menționate, urmând a se dovedi existența unui astfel de tratament diferențiat.

47. În speță nu este identificat în mod concret în ce sens sunt îndeplinite condițiile unei fapte ce s-ar putea circumscrie prevederilor O.G. 137/2000, republicată. Partea reclamată nu a urmărit în mod particular exercitarea unui comportament subiectiv asupra petentului, scopul acesteia fiind desfășurarea activității în bune condiții și respectarea întocmai a dispozițiilor aplicabile în domeniul bancar. Măsurile demarate în cazul petentului nu au fost luate în raport de apartenența acestuia la o anumită etnie, religie sau de originile acestuia ci s-au bazat pe caracterul situației, demararea procedurii de denunțare a raporturilor juridice de cont curent având la bază legislația acoperitoare privind dreptul de a încheia raporturilor juridice de cont curent cu orice client activând clauza de denunțare a relației contractuale.

48. Din acest punct de vedere se impune a se preciza că persoanele juridice, furnizorii de servicii, inclusiv instituțiile publice și autoritățile, trebuie să manifeste exigență și preocupare, având în vedere importanța respectării principiului nediscriminării. Or, aceștia trebuie să aibă în vedere această exigență pentru prevenirea oricăror posibile comportamente discriminatorii deoarece dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă, având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratatând pe cineva mai puțin favorabil din cauza unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de persoana sa.

49. Reiterând faptul că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis, Colegiul director constată că, în prezenta speță, nu există raport de cauzalitate între criteriile invocate de petent și faptă, conform art. 2, alin.(1) din OG nr. 137/2000. Nu este relevantă situația în care partea reclamată manifestă o atitudine discriminatorie la adresa petentului pentru a se dovedi că există legătură între măsurile luate de instituție și apartenența acestuia la o anumită etnie, religie sau cu privire la originile petentului.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, întrucât nu există legătură de cauzalitate între criteriile invocate și faptă, conform art. 2, alin.1 din OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2. Se va comunica o copie a hotărârii părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 11.10.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.